

กฐินเดาะ

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “เรียนถามหลวงพ่อกฐิน”

กราบนมัสการหลวงพ่อกฐินครับ ผมอยากให้หลวงพ่อช่วยอธิบายเรื่องกฐินว่า ถ้าพระไม่ได้ตัดเย็บข้อมจีวรเองหรือใช้จีวรสำเร็จรูปที่โยมมาถวายในการทอดกฐิน จะเป็นกฐินตามวินัยหรือไม่อย่างไร การทำผ้ากฐินทำเพียงสบงอย่างเดียวหรือจีวรอย่างเดียวหรืออย่างใดอย่างหนึ่งในไตรจีวรได้หรือไม่ เป็นกฐินหรือไม่ หรือต้องทำผ้าครบทั้งสามผืนถึงจะเป็นกฐิน ขอเมตตาช่วยอธิบายด้วยครับ

ตอบ : อันนี้พูดถึงเรื่องกฐินเนาะ กฐินมันก็เป็นคราวกรานจีวร ถ้าเป็นกรานกฐิน ถึงหน้ากรานกฐิน ถึงคราวกรานกฐิน ออกพรรษาแล้ว เมืองไทยมันเป็นที่นิยมเท่านั้นเอง แต่ถ้ามันเป็นที่นิยมในพื้นที่ ดุเถรวาทนะ เถรวาทในลาว เถรวาทในเขมร เถรวาทในไทย เถรวาทในพม่า ในพม่ากับไทยความเชื่อในเรื่องศาสนาโดยหลักการแล้วมันไม่ค่อยเหมือนกัน ทั้งๆ ที่เป็นเถรวาทเหมือนกันไม่ค่อยเหมือนกันด้วยว่าแก่นที่เขาเชื่อถือกันคืออะไร

แต่ในเมืองไทยของเรา เรื่องกฐิน เรื่องกฐินเขาว่าเป็นบุญใหญ่ ถ้าเป็นบุญใหญ่แล้วทุกคนก็ปรารถนาจะทอดกฐิน เพราะว่าในทอดกฐินมันถึงเวลาแล้ว ถึงเวลาหนึ่งปีได้ภายในหนึ่งเดือนใช่ไหม มันเป็นครั้งคราว แต่ถ้าบุญกุศลอย่างอื่นเราทำได้ตลอดเวลามันก็เลยนอนใจไป แต่ถ้ามันมีเวลาจำกัด แหม! มันก็อยากจะทอดกฐินๆ ก็เลยถือกรานกฐิน ก็เลยเป็นที่นิยม ถ้าเป็นที่นิยมไปแล้วมันก็เป็นวัฒนธรรม ทีนี้พอวัฒนธรรมแล้วมันก็มีที่มา เวลาที่มามันมาจากธรรมวินัย ถ้ามาจากธรรมวินัย เวลากรานกฐิน คำถามว่ากฐิน

กฐินมันจำเป็นมีก็มีใจ อย่างเช่นเวลาอยู่กับหลวงตา เวลาทอดกฐินท่านให้ทำเป็นปกติ แล้วดูสิ เวลาหลวงปู่มัน หลวงปู่มันท่านถือธุดงค์ ท่านถือผ้าสามผืน ท่านถือผ้าสามผืนแล้วเวลา กฐินทำอย่างไรละ เพราะท่านไม่รับกฐิน

ที่นี้เวลามาถึงหลวงตา เวลาที่ท่านทอดกฐิน สมัยอยู่กับท่าน มันเหมือนกับวันปกติ ธรรมดา เหมือนกับเรามาทำบุญปกติ นี่ท่านทำให้ดูให้มันเป็นปกติเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ให้มี จุดเด่น ไม่ให้มีสิ่งใดที่ว่าเป็นจุดขาย ว่าอย่างนั้นเลย ไม่มีจุดขาย ที่นี้เวลาสุดท้ายแล้วพออยู่ ต่อมาๆ ท่านก็บอกว่าท่านจะยกเลิกซะ คือว่าปกติแล้วแบบว่ามันไม่มีอาบัติ มันไม่มีทุกข์ ไม่มี สิ่งใดที่จะปรับให้ต้องทำ ไม่ทำก็ได้ ทำก็ได้ แต่ทำนี่ท่านทำเป็นตัวอย่าง ทำให้ลูกหลานได้เห็น ว่าการทอดกฐินทำอย่างไร เสร็จแล้วท่านก็จะระงับซะ แต่พอมีโครงการช่วยชาติฯ ท่านก็เลย เป็นกฐินช่วยชาติ

พอคำว่า “เป็นกฐินช่วยชาติ” เพราะว่าเป็นบุญกฐินใช่ไหม แต่มีโครงการช่วยชาติฯ อยู่ แล้ว ท่านก็หาปัจจัยเพื่อจะมาเกื้อหนุนชาติ ก็เลยเป็นกฐินช่วยชาติ กฐินช่วยชาติมันเป็นนิยาม เป็นการที่ท่านตั้งชื่อให้ดูขลัง ให้ดูว่ามีบุญมาก ทุกคนจะได้มาช่วยกันยกชาติ มันก็เลยดูว่า โอ้โฮ! มันจำเป็น แต่ความจริงจะมีก็ได้ ไม่มีก็ได้

แต่คำว่ามีๆ เพราะในสมัยพุทธกาลมันเป็นเรื่องที่มีขนาดแคลนจริงๆ นะ คำว่า “ขาด แคลน” เพราะสมัยโบราณมันไม่มีโรงงานทอผ้า มันต้องทอมือทั้งนั้นนะ ดูสิ เส้นทางสายใหม่ๆ ผ้าไหมจากเมืองจีนไปในโรมในอิตาลี อู้ฮู! ทุกคนอยากใช้มาก มันเป็นความมหัศจรรย์นะ สมัย ผ้าที่แพงที่สุดในแคว้นในชมพูทวีป ผ้ากาสี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าห้ามพระใช้ เลยละ เพราะใช้แล้วมันจะดูแบบว่าเหมือนกับปัจจุบันใช้ผ้าพิเศษ มันมีราคาแพง ฉะนั้น เวลา สมัยพุทธกาล สิ่งนี้มันไม่มี มันขาดแคลน พอมันขาดแคลนขึ้นมามันก็ต้องหาเอาตามธรรมชาติ

ฉะนั้น ถึงเวลาออกพรรษาแล้วพระไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเรา ออกพรรษาแล้ว ในพรรษาพวกเราจะอธิษฐานพรหมากัน จะมูมานะในการประพฤติปฏิบัติกัน

ในพรรษาหนึ่งมันจะมีสิ่งใดที่มันตกค้างในใจ มันจะมีปัญหา ว่าอย่างนั้นเถอะ ออกพรรษาเราก็จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครประพฤติปฏิบัติประสบความสำเร็จ ใครประพฤติปฏิบัติแล้วเป็นพระอรหันต์ก็จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะพยากรณ์

ฉะนั้น ออกพรรษาแล้วพระก็จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาไปแล้ว บางทีพระมาผ้ามันขาดๆ แคลนๆ พระลุน้ำมา ผ้ามันเปียก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยบอกให้จำพรรษาที่นั่นก่อน ออกพรรษาแล้วให้ถ่ายผ้าก่อน มันก็เลยเป็นบุญกฐินขึ้นมา

ถ้าบุญกฐินขึ้นมา มันจะมีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ครูบาอาจารย์หลายองค์ท่านให้ระงับไปเลย คือไม่ไปกวนบ้านกวนเมืองไง ไม่กวนประชาชนไง ไม่กวนญาติโยมจนเกินไป หลวงตาท่านว่า เบียดเบียนเขาเกินไป

ถ้าจิตใจที่เป็นธรรมเขาจะไม่เบียดเบียนทำให้สังคมบอบช้ำ จิตใจที่เป็นธรรมเขาคิดกัน อย่างนั้นนะ เขาไม่ให้สังคมบอบช้ำ เขาไม่ให้จิตใจเราบอบช้ำเพื่อต่างคนต่างอยู่สุขอยู่สบายไป ใครปรารถนาบุญกุศลก็แสวงหาชวนชวายเป็นเอา สิ่งใดที่ทำให้บอบช้ำท่านก็ไม่ทำ ท่านก็ระงับไป

ฉะนั้น นี่พูดถึงว่ากฐินจะมีหรือไม่มีก่อน กฐินจะมีก็ได้ มีไว้ทำไว้เป็นตัวอย่าง ทำไว้ให้เป็นแบบอย่างให้อนุชนรุ่นหลังได้ประพฤติปฏิบัติตาม แต่ถ้ามันแบบว่ามันทำแล้วมันเป็นความกังวล ทำแล้วมันมีปัญหา ท่านยกเว้นเลย ท่านยกเว้นได้ นี่พูดถึงครูบาอาจารย์ของเราทำนะ

ทีนี้พูดถึงว่ากฐิน แต่เวลามาเป็นประเพณีวัฒนธรรมมันเป็นเรื่องของการกระทำ เรื่องของการกระทำว่า คำถามถามว่า “หลวงพ่อกับ ผมอยากให้หลวงพ่อช่วยอธิบายเรื่องกฐินว่า ถ้าพระไม่ได้ตัดเย็บย้อมจีวรเองหรือใช้จีวรสำเร็จรูปที่โยมมาถวายในการทอดกฐินจะเป็นกฐินหรือไม่”

ถ้าไม่ได้ตัดเย็บไง ถ้าเอาตามธรรมวินัย ถ้าเอาตามธรรมวินัยนะ เริ่มตั้งแต่กฐินก่อนเลยแหละ ถ้ากฐิน อย่างครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นศิลปินคือ ศิลที่เป็นความปกติของใจ ท่านมี

ความละอาย คนที่มีความละอายทำอะไรผิดพลาดนี้ท่านไม่ยากทำหรือก ครูบาอาจารย์ที่เป็น
ธรรมนะ

แม้แต่อย่างครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าโยมมา โยมที่เขาไม่เข้าใจเรื่องศาสนา ท่านจะเฉย
ท่านจะเฉย ท่านจะเสียบ ท่านจะไม่ตอบรับ คำว่า “ตอบรับ” มันไปร่วมกับเขาไป อย่างไรโยมมานี้
ผิดๆ ถูกๆ ทำอะไรพูดไปผิดๆ ถูกๆ ถ้าอธิบายได้ก็จะอธิบาย ถ้าจะอธิบายไม่ได้ ท่านจะเสียบชะ
แล้วเป็นความเข้าใจของโยมเอง ถ้าโยมเข้าใจถูกต้องได้ก็จะเข้าใจถูกต้อง อนาคตจะเข้าใจได้
ถ้ายังเข้าใจไม่ถูกต้องก็เป็นอย่างนั้น ท่านจะเสียบชะ นั้นพูดถึงว่ามันเป็นความเข้าใจ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่ากฐินกฐินๆ เวลาเริ่มต้นตั้งแต่ว่า เวลาผ้ากฐินนี้ละ ท่านจะบอกว่าตกลมา
จากฟ้า เป็นผ้าที่สะอาดบริสุทธิ์ ฉะนั้น คำว่า “ผ้าที่สะอาดบริสุทธิ์” ภิกษุจะขอไม่ได้ คนที่จะมา
จองกฐินเขาจะมาจองของเขาเอง ภิกษุอย่างเรานี่นะ พอโยมมา “โยม ที่วัดนี้กฐินมันยังขาด
แคลน มันยังขาด” ถ้าอย่างนี้บ๊อบเขาเรียกว่าขอ บอก กฐินนั้นไม่เป็นอันกราน คือไม่เป็นอันสงส์
เลย

กฐินนี้เขาไม่ให้บอกนะ เขาให้เป็นเจตนาของประชาชนเอง ถ้าเป็นประชาชนเขาเจตนา
เขาตั้งใจของเขา อันนั้นนะมันสะอาดบริสุทธิ์ แต่เราไปพูดเปิดทาง ไปพูดเพื่ออยากจะได้ กฐิน
อันนั้นไม่เป็นอันกราน กฐินที่ไม่เป็นอันกรานคือไม่มีอันสงส์เลยละ บอกก็ไม่ได้ สิ่งใดก็ไม่ได้

ภาษาเรานะ ภาษาเรา ถ้าเป็นหมู่บ้านชุมชน ชุมชนมีพระมาจำพรรษา พอมีพระมาจำ
พรรษา ถ้าพระองค์เดียวนะ มันก็เป็นพระมาวิเวก ถ้าพระเขามาครบสงฆ์ มันเป็นชุมชนนั้น
ชุมชนนั้นถ้าเขาเป็นชาวพุทธหรือเขามีความศรัทธา เขาจะปรึกษากัน เขาจะมีการกระทำของ
เขา ถ้าเขามีการกระทำของเขา เขาจะเป็นหน้าที่ของเขา คือมันเป็นหน้าที่ของฆราวาสเขาว่า
เขาจะส่งเสริมอย่างไรเพื่อความมั่นคง เขาจะเข้ามาจัดการเอง ถ้าเขาเข้ามาจัดการเอง สิ่งนั้น
นั้นนะกฐินเป็นอันกราน

นี่เริ่มตั้งแต่จองกฐินเลย ถ้าจองกฐินโดยไปนัดไปแนะไปบอกกัน กฐินนั้นไม่เป็นอัน
 กราน คือกรานก็ไม่ได้ คือทำก็คือสักแต่ว่าทำ ไม่มีผล นี่พูดถึงถ้าเอาตามตัวอักษรเลยนะ มันอยู่
 ในวินัย เรื่องกฐินเป็นอันกรานหรือไม่เป็นอันกราน มันเริ่มต้นตั้งแต่ว่า กฐินไปขอเอา ไปพูด
 เทียบเคียงให้เขาอยากจะมา ถ้าอย่างนี้กฐินไม่มีอันสงฆ์หมด

กฐินต้องเป็นความตั้งใจของเขา ถ้าเป็นความตั้งใจของเขาแล้ว ถึงเวลาทอดแล้ว เวลา
 มาที่ว่าจะจะเป็นอันสงฆ์กฐินต้องมีมาติกา ๘ คำว่า “มาติกา ๘” คือต้องมีการกะผ้า เวลาถวาย
 กฐินแล้ว เขาเรียกกะ คือวัด กะผ้า ตัดผ้า เย็บผ้า ย้อมผ้า ถ้ามีมาติกา ๘ มันถึงจะมีอันสงฆ์
 กฐิน เพราะการที่มันมีมาติกา ๘ คือการตัด การเย็บ การย้อม การกะ การเนา เพราะสมัยนั้นไม่
 มีจักร ถ้าเย็บอย่างนี้แล้วมันเป็นความสามัคคีในสงฆ์ สงฆ์ต้องมีความสามัคคีต่อกัน ฉะนั้น มัน
 เกี่ยวพันกัน กฎหมายมันเกี่ยวพันกันไป เกี่ยวพันไปในเรื่องวินัย

เรื่องวินัยที่ว่า ภิกษุฉันปรัมประ คือฉันพร้าเพรื่อ เป็นอาบัติปาจิตตีย์ เว้นไว้แต่กราน
 กฐิน คราวภิกษุไปทางเรือ ไปทางรถ ภิกษุมากต่างๆ ฉันปรัมประคือไม่ได้พร้าเพรื่อ คือมันต้องมี
 งานมาก คือจะฉันพร้อมกันให้เสร็จพร้อมกันในคราวเดียวไม่ได้ ถ้าภิกษุฉันด้วยครั้งเดียวพร้อม
 กันคราวเดียวถือว่าภิกษุฉันโดยปกติ แต่ถ้าปรัมประคือฉันแยกกัน คือฉันต่างหาก

ในกรานจีวร มีกรานจีวรนี้ด้วย ในกรานจีวร ในกรานจีวรสมัยกฐินนี้ด้วย เพราะสมัย
 กฐินต้องมีการกะ การเนา การเย็บ การย้อม พระภิกษุกำลังเย็บผ้าอยู่ที่นี่ มันจะมาฉันพร้อมกัน
 ไม่ได้ แล้วต้องเสร็จภายในวันเดียว กฐินคือสิ่งที่ซึ่งผ่านนั้นนะ แล้วเย็บอยู่

มีการกะ การเนา การเย็บ การย้อม มันถึงจะมีอันสงฆ์ ถ้าไม่มีการเนา การกะ การ
 เย็บนะ ไม่มีอันสงฆ์ กฐินไม่มีอันสงฆ์ แล้วพอไปได้กฐินเสร็จแล้ว พอเย็บเสร็จแล้ว กรานกฐิน
 ก็อีกอย่างหนึ่ง กรานกฐินก็พระพร้อมกันลงมากรานกฐิน มันถึงจะเป็นกฐินใจ

นี่พูดถึงว่า ถ้าจะเอาชัดๆ นะ เอาชัดๆ ที่บอกว่า ถ้าไม่มีการตัด การเย็บ การย้อม แล้ว
 อีกอย่างหนึ่งใช้จีวรสำเร็จรูปมันจะเป็นกฐินหรือไม่

ที่นี้การว่าใช้จีวรสำเร็จรูป มันเป็นการถวายเป็นเวลาผ้า เขาเรียกคหบดีจีวร จีวรที่เขา ถวายสำเร็จ คหบดีจีวร แล้วผ้าบังสุกุลคือผ้าที่ไม่ได้เป็นจีวร

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า ถ้าเป็นจีวรสำเร็จ มันจะเป็นกฐินหรือไม่

คำว่า “จีวรสำเร็จ” นี้เป็นเรื่องหนึ่งนะ ถ้าจะบอกว่ามันไม่สำเร็จ แต่เขาก็ทำกัน นี่มันเป็นวิฆเนศวรธรรม คือว่าในสังคัมที่เขาอนุญาต คือจะบอกว่าเขาอนุญาตคือเขาทำกันมาอย่างนั้น เราจะไม่พูดลงรายละเอียด เดียวมันจะชี้โพรงให้กระรอก มันจะเกินไป แต่ขึ้นมาจีวรสำเร็จเขา อนุญาตกันมาได้ เขาอนุญาตกัน คำว่า “อนุญาต” คือประเพณีวิฆเนศวรธรรม มันไม่ใช่ แต่เราจะพูดคำว่า “กฐินเดาะ” ก่อน

กฐินถ้ามันสำเร็จรูปทำมาโดยสะอาดบริสุทธิ์ นี้เขาเรียกเป็นกฐิน ตั้งแต่ว่ามีญาติโยม เขาเห็นพระมาจำพรรษาแล้วเขามีศรัทธา เขาอยากจะทำบุญ เขาอยากจะทำบุญของเขา คือ เวลาในพรรษาพระก็บิณฑบาตเลี้ยงชีพใหม่ มันเป็นปัจจัย ๔ ปัจจัย ๔ มันก็ขาดเรื่องผ้า ถ้า ผ้าถึงเวลาแล้วเขาก็จองกฐิน ถ้าเขาจองกฐิน นี่มันเป็นสะอาดบริสุทธิ์ ถึงที่สุดแล้วเวลาเขาเย็บ เวลาเขาถวายเป็นผ้ากฐินแล้ว ถ้าเขาเย็บเขาซ่อมพร้อมเสร็จแล้ว เขากธานกฐินเสร็จแล้ว นี่ใน อานิสงส์กฐิน นี่อานิสงส์กฐิน

ธรรมดาพระต้องถือผ้าสามผืน เขาเรียกครองผ้า ครองผ้า อรุณขึ้นผ้าต้องอยู่กับเรา ถ้า ผ้าจากเราหนึ่งศอกคือ เวลารุณขึ้นเขาเรียกว่ารัตติเขต คือว่าขาดผ้าครอง ขาดผ้าครอง ถ้า พระยังใช้ผ้านั้นอยู่จะเป็นอาบัติปาจิตตีย์ ผ้านั้นเป็นนิสัคคีย์ ต้องเสียสละผ้านั้นทิ้งไปก่อน เสียสละผ้านั้นทิ้งไปแล้ว แล้วปลงอาบัติ เสร็จแล้วเขาคืนผ้านั้นให้ คืนผ้านั้นแล้วก็ต้องพินทุ อธิษฐานขึ้นมา แล้วก็ถือครองต่อไป นั่นเวลาอธิษฐานมันก็เหมือนกับถือครอง

ฉะนั้น เวลาถ้าได้จำพรรษาแล้วหนึ่งพรรษา ภิกษุถือผ้าสองผืนได้ คือขาดผ้าผืนใดผืน หนึ่ง คือว่าเราไม่ต้องถือครองสามผืนได้หนึ่งเดือน ถ้ารับกฐินแล้วได้สามเดือน มันมีอานิสงส์ไหม เราจะถือผ้า

นี่พูดถึงว่า วินัยมันจะผ่อนมา ผ่อนมาให้เราทำสิ่งใดได้สิทธิ์ในวินัย ในวินัยก็ในศาสดา ในวินัยก็ในเนื้อธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า ธรรมวินัยเป็นศาสดาของเรา เห็นไหม กฐินที่มันมีคุณค่า มีคุณค่าอย่างนี้ มันไปยกเว้นพระที่ต้องปฏิบัติในวินัยนั้นเป็นบางข้อในเวลาทีเดื่อนๆ มัน เป็นสิทธิ

แต่พระกรรมฐานเราไม่เคยใช้สิทธิ์นี้เลย จะมีกฐินไม่มีกฐินก็ถือชีวิตปกติ ไม่มีการ ยกเว้นธรรมวินัยทั้งสิ้น แต่ในการประพฤติปฏิบัติมันจะมีข้อยกเว้นมาในวินัยนั้นนะ ในกฎหมาย เขาจะเปิดช่องไว้ เราจะใช้สิทธิ์ไม่ใช่สิทธิ์ไง แต่พระกรรมฐานเราไม่เคยใช้สิทธิ์ ไม่ใช่ข้อยกเว้น ใช้ปกติมาตลอด สิ่งที่มาตลอดมาอย่างนี้

นี่พูดถึงอานิสงส์ของกฐิน กะ เนา เย็บ ย้อมนะ ฉะนั้น มันถึงมีอานิสงส์ของมันไง แต่ พูดถึงว่าเวลาถวายผ้ามามันเป็นบางครั้งบางคราวเป็นบางที เวลาเขาถวายผ้ามาจะเย็บอะไรก็ ไม่ได้เลย มันไม่พอ พอมันไม่พอมันทำอะไรไม่ได้ พอมันทำอะไรไม่ได้ มันเป็นผ้าจีวรที่ตัดเย็บ เป็นไตรจีวรขึ้นมาไม่ได้ ภิกษุจะประชุมกัน เขาเรียกว่ากฐินเดาะ

กฐินเดาะคือว่าทอดกฐินแล้วไม่ได้เย็บผ้า กฐินเดาะคือถวายกฐินแล้วมันประกอบ ขึ้นมาเป็นผ้าไตรจีวรไม่ได้ หรือมันมีเหตุสุดวิสัย มีเหตุขัดข้อง สงฆ์จะประชุมกันแล้วพร้อมใจกัน เดาะกฐิน เดาะกฐินคือว่าไม่ตัดเย็บ ไม่ได้ตัดเย็บผ้า เขาเรียกกฐินเดาะ ถ้ากฐินเดาะ มันก็มาที่ อานิสงส์ อานิสงส์มันไม่มี แล้วมันมีสิทธิ์ไง

ความจริงเลย อย่างเช่นวัดนี้มีการทอดกฐิน ถ้าทอดกฐินเสร็จแล้วพระทั้งหมดรับรู้ว่ามี การทอดกฐินแล้ว พระในวัดนี้จะไปขอผ้าจากที่อื่นไม่ได้ จะขออีกไม่ได้เลย แต่ถ้ากฐินเดาะ กฐิน เดาะคือผ้ามันขาดผ้ามันแคลน มันไม่พร้อม พระมีสิทธิจะไปขอผ้าคนอื่นต่อ ยังมีโอกาสขอผ้า อื่นได้อีกสี่เดือน หกเดือน

เดี่ยวเอามะพร้าวไปขายสวนหรือเปล่า ใครเรียนพระพุทธศาสนากันอาทิตย์บ้าง มันอยู่ใน นักธรรมตรี นักธรรมโท นักธรรมเอกนะที่พูดอยู่นี้ ถ้าใครเรียนวินัยมา ศึกษาพระพุทธศาสนา

วันอาทิตย์ หลวงพ่อพูดนี้จะเข้าใจเลย ถ้าใครไม่เรียน มองหน้าเลยนะ เอามะพร้าวมาขายสวน
ง “อ้อ! หลวงพ่อพูดหนู้หมดแล้วแหละ”

หนู้แล้วก็หนู้สิ แต่คนถามมันไม่รู้ คนถามมันถามมาไง ที่นี้มันถามมามันถามว่า ผ้า
กฐินมันใช้ได้หรือไม่ ไม่ได้ตัดไม่ได้เย็บนี่เป็นกฐินหรือไม่ แล้วสิ่งที่ว่าถ้าเป็นผ้าสำเร็จรูปที่โยม
ถวายจะเป็นกฐินหรือไม่

ตามวินัยว่าอย่างไร ตามวินัยนะ ที่พูดนี้ ฉะนั้น ถ้าตามวินัย สิ่งที่มีมันเป็นวัฒนธรรมมา
คูสิ ตั้งแต่สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนฯ สมัยกรุงเทพฯ มันเกิดเข้าศึกสงครามกันมา
ตลอด เวลาเกิดเข้าศึกสงคราม เวลาภัยพิบัติมา ศาสนามันกระทบกระทั่งเอนมาตลอด เวลา
กระทบกระทั่งเอนมา ต้องมาสมัยพระเจ้าจุลจอมเกล้าฯ ถึงเก็บรวบรวมกันพิมพ์พระไตรปิฎกได้ครบ
สมบูรณ์ นี่มันเกิดการเผา เกิดการทำลายกันมาตลอดนะ

เราจะบอกว่า ในการยึดถือธรรมวินัยมันก็มีลุ่มๆ ดอนๆ มาเป็นครั้งเป็นคราว ถ้าศึกษา
เรื่องอย่างนี้แล้วย้อนกลับมา ไม่ต้องไกลมากเลย ไปดูประวัติหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เวลาหลวง
ตาท่านพูดมันเศร้าใจนะ เวลาหลวงปู่มั่นกับหลวงปู่เสาร์ออกธุดงค์ไป ในประวัติหลวงปู่มั่นนั้น
แหละ ประชาชนเห็นพระห่มผ้าดำๆ นี่ถือว่าเป็นผีบุญ เป็นอะไร หอบลูกจูงหลานวิ่งหนีกันเลย นี่
ความเชื่อ ความเชื่อวัฒนธรรมขนาดนั้นนะ

แต่ได้พวกเราสมัยปัจจุบันนี้มันแบบว่าหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเป็นกองทัพธรรม
ท่านปราบปราม ท่านปราบทิวาลีของมนุษย์ ปราบความเห็นของคนจนเข้าที่เข้าทางแล้วเราถึง
เห็นเป็นเรื่องปกติไง เราไม่ไปเห็นหรือว่าก่อนสมัยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น พระเณรอยู่กัน
อย่างไร ทำตัวกันอย่างไร แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านมาพัฒนาอย่างไร

แล้วอย่างที่เรายู่กับหลวงตา หลวงตาท่านบอก บอกว่าเวลาท่านทำสิ่งใดไปท่านไม่
หวั่นไหวอะไรทั้งสิ้น เพราะท่านบอกว่าท่านไม่ได้คิดเอง ท่านทำตามหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นทำ
มาแล้ว ท่านไม่ได้คิดเอง

ถ้าอย่างเราคิดเอง จะหาพระตลาด จะหาจุดขาย จะหาจุดเด่น จะหาสิ่งที่สังคมเขานับถือ

ท่านบอกท่านไม่ได้เคยคิดอย่างนั้นเลย สิ่งที่ท่านทำๆ ท่านทำตามหลวงปู่มัน หลวงปู่มันเวลาท่านมีอำนาจาสนาของท่าน เวลาท่านไม่มีครูบาอาจารย์ที่จะเป็นที่ยึดเหนี่ยวได้ เวลาสงสัยเรื่องผ้า เอ้! ผ้าจะอยู่กันอย่างไร จะหมักกันอย่างไร ท่านก็กำหนดจิต ท่านก็ย้อนถามเข้าไปในใจของท่าน ถ้ามพุทระ ท่านย้อนไปนะ

เพราะหลวงตาท่านเล่าบอกว่า ท่านถามหลวงปู่มันว่า เวลาสงสัยในความเป็นอยู่สงสัยเรื่องจิ๋ว สงสัยเรื่องการหมักผ้า สงสัยเรื่องใด ท่านกำหนดดูของท่าน แล้วเวลาหลวงตาท่านก็จดจำมาๆ นี่มันย้อนดูกันอย่างนั้นเลย

นี่พูดถึงว่า ถ้ามันจะฟื้นฟู มันฟื้นฟูมา ฉะนั้น สิ่งที่เราเห็นว่าศาสนาเจริญขึ้นมาแล้ว สิ่งที่เป็นอยู่นี้มันได้มาโดยง่ายตาย มันเป็นได้มาโดยบุญกุศลของพวกเรานะ เพราะเรามาเกิดในยุคนี้ไง ลองเกิดไปยุคที่มันไม่มี เกิดในยุคที่เขาถืออย่างอื่น เราก็เชื่อเขา ตามเขาไปเหมือนกัน

แต่เราเกิดมาในยุคนี้ ยุคนี้ครูบาอาจารย์ท่านเอาชีวิตท่านแลกมา พอแลกมาแล้วมันฟื้นฟูมาๆ แล้วเรามาอย่างนี้ สิ่งที่ว่าในพระไตรปิฎก เราไปรื้อค้นๆ ดูสิ เวลาหลวงตาท่านพูดไป ถ้าลูกศิษย์ของท่านถ้าไม่ถือจุดดงค์ ท่านบอกไม่ใช่ลูกศิษย์ท่าน

เพราะท่านพูดอย่างนี้นะ เราก็นั่งฟังอยู่ ท่านบอกว่า ถ้าเราไม่ทำ ต่อไปมันจะเหลือตัวอักษร คือมันจะอยู่ในตำรา แล้วพออยู่ในตำรานานๆ ไปไม่มีใครทำ

อ่านตำราแล้วก็มาเถียงกัน เอ็งถูก ข้าถูก เอ็งผิด ข้าผิด ท่านถึงบอกว่า ต่อไปถ้าเราไม่ทำ คือไม่ถือจุดดงค์ ไม่ถือจุดดงค์กันอยู่นี้ ต่อไปคำว่า “จุดดงค์วัตร” มันก็จะมาอยู่ในตำรา แล้วคนที่จะมารื้อฟื้นมันก็ต้องมา เอ้! ทำอย่างไร เอ้! เอ้! เอ้! แล้วพอเอ้! เอ้! มันก็อยู่ที่วาสนาแล้ว ว่ามันเอ๊ะ! อย่างไร เอ๊ะ! ถูก เอ๊ะ! ผิด

นี่เวลาท่านพูด เรานั่งฟังอยู่ อืม! ก็จริงของท่านเนาะ ถ้าไม่ทำไป คำว่า “ไม่ทำไป” ไม่มีใครทำไปมันก็เรียวแหลมไป ต่อไปก็หมดยุคหมดสมัยหมดการกระทำ แต่ตัวอักษรมันยังอยู่นะ พระไตรปิฎกมันอยู่ในหอสมุดแห่งชาติ มันอยู่ทั่วโลก สมาคมบาลีไวยากรณ์มีอยู่ทั่วโลก ตำรามันมีอย่างนั้นนะ

ฉะนั้น เวลาหลวงตาท่านไปลอนดอนไง ท่านเล่าให้ฟัง ในหนังสือ ในลอนดอน ไปเปิดอ่านสิ ท่านบอกว่าท่านไปลอนดอน แล้วเวลาถึงเสร็จแล้ว ท่านฉันเสร็จท่านก็เก็บบริวาร เก็บบริวารเหมือนเรา เหมือนพระออกธุดงค์ มันมีผู้หญิงฝรั่งเขานั่งดูอยู่แล้วร้องไห้โฮๆ เลยนะ หลวงตาก็ เอ๊ะ! มันร้องไห้อะไร ก็ลองคุยกับเขา

เขาบอกว่าเขาอ่านพระไตรปิฎกมานาน บวชเป็นพระ บวชเป็นภิกษุเหมือนนกมีปีกกับหาง ฉันแล้วก็บินไป ฉันแล้วก็บินไป เขาอ่านนี่เขาก็สงสัย เอ! ภิกษุเป็นนกได้อย่างไร ภิกษุมันจะเป็นนกได้อย่างไร แต่พอมาเจอหลวงตาเก็บบริวารนะ ฉันเสร็จแล้วเก็บบริวารแล้วก็ธุดงค์ต่อไปไง อ้อ! ภิกษুবวชแล้วเหมือนนกมีปีกกับหาง ฉันเสร็จแล้วก็บินไป ไม่ติดข้องในที่อยู่ ไม่ติดข้องในลาภ ไม่ติดข้องในโยม ไม่ติดข้องใดๆ เลย ฉันเสร็จแล้วก็บินไป

นี่ธุดงค์ พระธุดงค์เรานี่ เพราะทำกันมานี่ หลวงปู่มันไง ครูบาอาจารย์ท่านพาทำมาไง หลวงตาท่านก็ทำ แต่ท่านไปทำที่ลอนดอน ให้อพวกฝรั่งมันอ่านแต่ตำรา มันไม่เคยเห็น พอมันเห็นมันร้องไห้ หลวงตาบอกมันร้องไห้โฮๆ เลยนะ ท่านบอกร้องไห้ทำไม

ก็สงสัยมานาน ภิกษุเหมือนนก ฉันเสร็จแล้วก็บินไป มันบินอย่างไร เพราะเขาไม่เคยเห็น แต่พอเขาเห็นนะ ใ้โฮ! มันไปตอกยั่วที่เขาสงสัยอยู่

แล้วก็ย้อนกลับมาที่หลวงตาท่านว่า ถ้าเราไม่ทำ มันก็จะอยู่ในตำรา แล้วถ้าไม่ทำต่อไปมันจะเป็นการเถียงไปข้างหน้า เราทำของเราละ

นี่ย้อนกลับมาเรื่องกฐิน ถ้ากฐิน ก่อนหน้านั้นที่เขาถวายเป็นจีวรสำเร็จ เขาถวายกันมา แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านมาฟื้นฟูของท่าน ฟื้นฟูเสร็จแล้ว เราทำนะ ถ้าพูดอย่างนี้ไป ลงรายละเอียดไปแล้วมันกระทบกระเทือนกันเฉยๆ

เรื่องกฐิน ที่นี้เพียงแต่ที่เราพูดตั้งแต่ต้นไป มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ แต่มีแล้วมันก็ต้อง เพราะอะไร เพราะมันมีกฎหมายไง ธรรมและวินัยนี้ไม่ได้ลบทิ้ง ใครลบไม่ได้ แต่วัฒนธรรม สังคมที่ยกเว้น เรายกเว้นกันมาไง ใช้นั้นก็ยกเว้นได้ ใช้นี้ก็ยกเว้น แล้วทำไม เพราะอะไร เพราะคุณภาพของคนมีเท่าไร คุณภาพของคน ทำสิ่งละเอียดไม่ได้ก็ยกเว้นในสิ่งที่ทำกันได้แล้วก็ทำกันมา

แล้วครูบาอาจารย์ของเราฟื้นฟู มนุษย์ทำได้ พระทำได้ ทำขึ้นมาให้มันถูกต้องตาม ธรรมวินัย แล้วอย่างที่ว่านี้ทำได้นะ ถ้าทำไม่ได้ก็งดเว้น ไม่ต้องรับกฐินเลย ไม่รับ กฐินก็ถือว่า สละ แล้วถ้าถึงเวลาทำไม่ได้โดยข้อเท็จจริง นั่นก็เดาะ กฐินเดาะ นั่นเป็นเรื่องหนึ่งใช่ไหม

นี่คือคำถามเรื่องกฐิน ฉะนั้น เขาบอกว่า การทำเพียงผ้าสบงอย่างเดียว จีวรอย่างเดียว หรืออย่างใดอย่างหนึ่งในไตรจีวรได้หรือไม่ เป็นกฐินหรือไม่ หรือต้องทำครบทั้งผ้าสามผืน

ถ้าทำครบผ้าสามผืนได้มันก็ดี เขาก็ทำกันครบผ้าสามผืน แต่ส่วนใหญ่แล้วพระพุทฺธงค์ หรือว่าครูบาอาจารย์ที่ท่านทำ ท่านทำผืนเดียว ทำผืนเดียวคือว่ามันเป็นวินัยบังคับไว้อย่างนั้น ว่าอย่างนั้น ก็ทำให้ผืนหนึ่งแล้วก็กรานผืนนั้นซะ แล้วเสร็จแล้ว เสร็จแล้วพระทั้งหมด ถ้าใครมีความปรารถนา เพราะจีวรเก่า จีวรเปื่อย สังฆาญเก่า สังฆาญ เปื่อย หรือสบงเก่า ท่านให้เปลี่ยนหมด

แต่เวลากฐิน กฐินคือความสามัคคีท่ามกลางสงฆ์ แต่ของส่วนบุคคล ของพระในวัด ของพระในวัด ของพระนอกวัด ครูบาอาจารย์ท่านแจก ผ้าที่ได้มานะ ท่านเสียสละให้พระทั้งหมด

ดูพระอานนทลี พระอานนทที่เขาถวายผ้าห้าร้อยสำหรับ ไตรวิจรรห้ารอยชุด พระเจ้าปเสนทิโกศลที่ว่าโกรธมาก ทำไมพระขี้โลก ก็เลยมาถามพระอานนท “เห็นได้ข่าวว่าเขาถวายท่านห้ารอยชุดใช่ไหม”

“ใช่”

“ทำไมท่านรับมากขนาดนั้นนะ”

“อ้าว! รับไว้เผื่อแจกพระทั่วไป”

“แล้วถ้าแจกพระทั่วไป พระที่เขามีจีวรอยู่แล้วทำอย่างไร”

“ก็ตั้งแต่ถ้ามีจีวรแล้วเขาเสียสละทำผ้าเป็นผ้าล้อมร้าน”

“แล้วทำอย่างไรละ”

“เขาทำเป็นผ้าเช็ดเท้า เสร็จแล้วที่เหลือถ้ามันเก่า เก่าเขาก็ทำเพื่อจะฉาบกุฏิ” นี่เขาถึงศรัทธาขึ้นมาไง

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าครูบาอาจารย์ท่านก็สละไป พูดถึงว่า ผ้าต้องทำผืนใดผืนหนึ่งหรือไม่

เขาทำผืนใดผืนหนึ่งเป็นสังฆกรรม แต่เวลาทำสังฆกรรมภายในวันนั้น ในพิธีกรรมกฐินนั้นจบแล้ว พอจบแล้ว พระในวัดนั้นถ้าใครปรารถนา ใครจะเปลี่ยนนะ ถ้ามีผ้านะ เขาจะถ่ายคำว่า “ถ่าย” คือตัดผ้าใหม่ ตัดผ้าใหม่แล้วก็ถ่ายผ้าเก่าออกไป ในวัดทั้งหมด แล้วนอกวัด เขาจะแจกกัน ถ้าจิตใจเป็นธรรมนะ

ที่ว่า ต้องตัดจีวรขึ้นใดขึ้นหนึ่งหรือไม่ หรือจะตัดทั้งสามผืน

ถ้าความเป็นธรรม ความเป็นธรรมมันถึงเท่าๆ กันหมดทั้งวัด ไม่ใช่ทั้งวัดนะ ทั้งสังฆะทั้งสงฆ์เลย ถ้าเปรียบเทียบอย่างนั้น นี่พูดถึงว่ากรานกฐินเนาะ มันเป็นเรื่องระดับของท่าน แล้วอย่างที่ว่า ถ้ากฐินเดาะมันก็เป็นเรื่องหนึ่งนะ ถ้ากฐินเดาะ มันจะมีไป นี่เรื่องของท่าน

ฉะนั้น เอาเรื่องของการภาวนา ทาน ศีล ภาวนา ทานนั้นเรื่องของทาน มีทานร้อยหน พันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนึ่งหนึ่ง มีศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิหนึ่งหนึ่ง

ฉะนั้น พระกรรมฐานเรา สิ่งนั้นมันเป็นเรื่องระดับของทาน ระดับของศีล ระดับของภาวนา จบ

ถาม : เรื่อง “อาการน้ำตาไหลขณะนั่งสมาธิและเดินจงกรมขณะปริกรรมพุทโธ”

กราบนมัสการหลวงพ่ोज้าคะ หนูมีอาการแปลกๆ เกิดขึ้นขณะนั่งสมาธิและเดินจงกรมคะ คือหนูปริกรรมพุทโธๆ ไปเรื่อยๆ เกิดอาการน้ำตาไหล เป็นอยู่สัปดาห์ใหญ่ๆ คะหลวงพ่อยิ่งพุทโธถี่ๆ น้ำตาก็ยิ่งไหลหนักกว่าเดิม แต่โดยรวมแล้วมีความสุข หนูเป็นแบบนี้หลายครั้งแล้วคะ บางครั้งเกิดตอนนั่งสมาธิ บางครั้งเกิดตอนเดินจงกรมจ้าคะ ขอหลวงพ่เมตตาช่วยตอบคำถามให้หนูด้วยคะ อาการแบบนี้เคยเกิดขึ้นหลายครั้งแล้ว แต่ไม่เคยถาม แต่ครั้งนี้ก็เกิดขึ้นอีก เลยอยากถามหลวงพ่อยิ่งให้หายสงสัยว่าหนูปฏิบัติถูกหรือผิดจ้าคะ

ตอบ : ถ้าเกิดเวลาประพฤติปฏิบัติขณะ พุทโธหรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าสิ่งที่มีมันเป็นสมาธิเข้ามา โดยส่วนใหญ่แล้วมันจะเป็นสมาธิเข้ามา คือมันจะปล่อยวางเข้ามา มันปล่อยวางเข้ามา

ฉะนั้น เราจะเน้นว่า ในการปฏิบัติของเรา เราปฏิบัติเพื่อความความสุขของเรา เราปฏิบัติเพื่อสัมผัสสมาธิอันนั้นนะ แล้วถ้าเราปฏิบัติอันนั้น เราปฏิบัติผลอันนั้น ถ้ามันสุขสงบเข้ามา เราก็เป็นคนดี เราปฏิบัติเพื่อความเป็นคนดี

ฉะนั้น ถ้าเราตั้งเป้าหมายว่าเราปฏิบัติแล้วจะต้องอย่างนั้น เพราะเราอ่านตำรับตำรากันมาก ปฏิบัติแล้วจะเว้งว่าง จะลอยได้ จะลอยไป แล้วเราทำไม่ได้สักที ทำไมเราทำยังไม่ได้ๆ

ทั้งๆ ที่มีมันได้อยู่ในตัวมันนะ ทั้งๆ ที่เราได้อยู่นะ ทั้งๆ ที่เราได้ เราได้คือว่าเรามีความสุข ความสงบของเรา สิ่งที่มีมันพัฒนาได้ เราจะพัฒนาต่อไป แต่ถ้าไม่ได้ทำสิ่งใดเลยนะ เราก็จะเหลวไหลไปเรื่อยๆ อย่างที่ในหลวงบอกไว้ ทำดีมันทำยาก แต่ต้องทำ ถ้าไม่ทำแล้วมันจะทำความชั่ว ถ้าไม่ทำแล้วมันก็จะเคยตัว ไม่ทำแล้วมันก็จะเหลวแหลก ถ้าไม่ทำความดี

เราทำความดีของเราไว้ เราทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา ฉะนั้น ถ้าทำความดีแล้ว ส่วนใหญ่แล้วถ้ามันสงบ มันสงบอย่างนั้นนะ

แต่ถ้ามันสงบแล้ว สิ่งที่มีอาการน้ำตาไหล ถ้ายิ่งพุทโธถี่ๆ น้ำตาไหลหนักยิ่งกว่าเดิม ฉะนั้น เวลาอาการที่น้ำตาไหล แต่หนูมีความสุข

ถ้ามีความสุข มีความสุขมันเป็นอาการเฉยๆ ถ้ามีความสุขนะ อยู่ที่สัมมาสมาธิ ถ้าเราปฏิบัติแล้วถ้าจิตมันสงบ เราต้องการตรงนั้น ปฏิบัติแล้ว ปฏิบัติให้จิตมันเป็นอิสระ ไม่ให้กิเลส มันครอบงำ ถ้าเราปฏิบัติแล้วจิตมันเป็นอิสระ กิเลสไม่ครอบงำ จิตมีความสุขแค่นี้ คือ สภาภิปัญญา ผีก็หัดอยู่อย่างนี้จนกว่ามันจะมันคงของเรา ถ้ามันคงของเราแล้วนะ เราผีก็หัดใช้ปัญญาๆ ไป

สิ่งที่เวลาน้ำตาไหล มีความสุข ความสุขเกิดจากอะไร เกิดจากจิตมันสงบใช้ใหม่ มันเกิดปิติ เกิดการกระทบต่างๆ มันเกิดปฏิกิริยา คือว่ามีน้ำตาไหลบ้าง ขนพองสยองเกล้าบ้าง ตัวเล็กตัวใหญ่บ้าง สิ่งอย่างนี้มันเกิด มันเกิดปฏิกิริยา ถ้ามันเป็นชื่ออีกเรียกว่าปิติ

มันมีปิติ มีความสุข มีความสุข มีความสงบ มันเกิดจากจิตสงบ ถ้าจิตมันเป็นปกติมันจะมีอย่างนี้ได้อย่างไร อยู่ดีๆ เรามานั่งน้ำตาไหล มันจะไหลได้อย่างไร อยู่ดีๆ จะนั่งบอกให้น้ำตามันไหลออกมามันก็ไม่ไหลหรอก

แต่ถ้ามันกระเทือนใจไป พอจิตมันสงบแล้วมันมีปฏิกิริยา พอมีปฏิกิริยามันก็มีน้ำตาไหลพรากต่างๆ อันนี้มันเป็นอาการ อาการที่เกิดขึ้นเขาเรียกว่าปิติ อันนี้เป็นเรื่องปกติ ที่นี้เป็นเรื่องปกติ

ทีนี้คำถามว่า หนูปฏิบัติอย่างนี้ถูกต้องหรือไม่

ถ้าหนูปฏิบัติอย่างนี้ถูกต้องหรือไม่ หนูปฏิบัติหนูก็กำหนดพุทโธ หนูต้องมีสติ เรา กำหนด หลวงปู่มั่นท่านสั่งไว้ประจำ หลวงปู่มั่น เวลาหลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มั่นนะ หลวงปู่มั่นท่านใกล้ๆ จะนิพพาน หลวงตาท่านพยายามใช้ปัญญามาก ตอนนั้นท่านพิจารณาอสุภะ

ของท่าน หลวงปู่มั่นท่านย่าเลย “อย่าทิ้งพุทโธ อย่าทิ้งผู้รู้ จะไม่เสีย อย่าทิ้งพุทโธ อย่าทิ้งผู้รู้”

อย่าทิ้งพุทโธ อย่าทิ้งความรู้ดีของเรา จะไม่เสีย มันจะมีอุปสรรคอย่างไรก็แล้วแต่ เพราะหลวงตาต่อนั้นมันมีอุปสรรคไ้ อุปสรรคมาก เพราะพญามารกำลังต่อสู้กัน พญามารมันก็พยายามจะทำให้ไขว้เขว ถ้าไขว้เขว เราก็คะพลาดไปไง

ที่นี้ท่านเน้นไว้เลย อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทโธนะ ผู้รู้คือพุทโธ อย่าทิ้ง มันจะมีอะไรเกิดขึ้น มันจะมีอะไรที่มาเป็นสิ่งกีดขวาง อยู่กับพุทโธ อยู่กับผู้รู้ จะไม่เสีย นี้ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีอาการน้ำตาไหล มีอาการต่างๆ ดีขึ้น เราพุทโธไว้

นี่เขาบอกว่าเขากำหนดพุทโธถี่ๆ เวลาพุทโธถี่ๆ ยิ่งถี่ๆ น้ำตาก็ยิ่งไหล

ถ้า น้ำตาก็ยิ่งไหล เราก็คือพุทโธไว้ น้ำตาไหลๆ นะ เราจะบอกเลยว่า ไหลสักพักเดี๋ยวมันก็ต้องหยุดเพราะมันไม่มีไหลเยอะมากหรอก น้ำตามันไม่มีเป็นถึงๆ หรือ ไหลไปสักพักมันก็จะหยุดไปเอง น้ำในตัวเราไม่มีมากพอว่า คู้ฮู! จะไหลเป็นแม่น้ำหรอก

แม่น้ำก็คือแม่น้ำ น้ำตาของเรามันก็เป็นธาตุ ๔ ในร่างกายนี้แหละ มันมีเท่านี้แหละ แต่ความรู้ดีสิ ความสุข ความสงบ ความระงับ ความพอใจ เห็นใหม่ เราปฏิบัติเพื่อหัวใจของเราไง ถ้าปฏิบัติเพื่อหัวใจของเรา

เขาเป็นห่วงว่าสิ่งที่เขาทำถูกหรือไม่

สิ่งที่ทำนี่ถูก ถูกเพราะอะไร ถูกเพราะผลที่ได้รับนี่ไง ถูกเพราะยิ่งพุทโธมากเข้าไปมันยิ่งเกิดความสุขมาก เพราะเขาเกิดความสุข แต่เพียงแต่สงสัยว่ามันถูกหรือไม่ แล้วพอบอกว่าถูกปึ๊บ เดี๋ยวมันจะทำไม่ได้อีกแล้วแหละ พอบอกว่าถูก

เพราะกิเลสนี้มันร้ายนัก ถ้ามันยังทำไม่ได้ เพราะเราทำโดยที่ไม่มีกิเลส ไม่มีสมมุทัยเจือปน ไม่มีสิ่งใดนำหน้าไป มันก็ทำของมันไปโดยซื่อแท้จริงๆ ถ้าโดยซื่อแท้จริงๆ มันก็จะให้ผลตามซื่อแท้จริงๆ แต่พอจิตเราสงบ เคยมีความสุข เคยมีเป้าหมาย ที่นี้มันจะเอาตรงนี้ จะเอาอย่างนี้ๆ

คำว่า “จะเอาอย่างนี้” เห็นไหม เราปฏิบัติโดยซื่อแท้จริงๆ เราปฏิบัติของเราไป มันเป็นซื่อแท้จริงๆ แต่จะเอาอย่างนี้ คำว่า “เอาอย่างนี้” มันมุ่งไปอนาคตแล้ว จะเอาอย่างที่เคยได้ จะเอาอย่างนั้นๆ นี่มันไปแล้ว แต่เราไม่ต้องไปเอาอย่างใด เอาปัจจุบันนี้ เอาปัจจุบัน แล้วกำหนดพุทธโธของเรา ใช้ปัญญาอบรมสมาธิของเรา ถูกต้อง

เขาถามว่า ที่หนูปฏิบัติมานี้ถูกไหม

ถูก แล้วพยายามทำของเรามากขึ้น ทำของเราต่อไป เรายุติจิตนี้

เมื่อก็เขาถามเรื่องกฐิน เขาถามเรื่องของท่าน เขาถามเรื่องที่เราควรทำอย่างไร แต่ที่นี้ถามเรื่องของท่านมันก็ควรรู้ไว้ เราต้องรู้ไว้เพราะเราเป็นชาวพุทธไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา

เราเป็นอุบาสก อุบาสิกา เราก็เป็นเจ้าของศาสนา พระพุทธเจ้าฝากศาสนากับเราไว้ เราก็ควรรู้ แต่รู้แล้ว ระดับของท่าน ระดับของศีล ระดับของภาวนา เราไม่เถียงกันไง เราไม่ไปเถียงกับเขา ใครมีความรู้ความเห็นอย่างไร สาธุ ขอให้ต่างคนต่างทำความดีเถอะ ขอให้ต่างคนต่างทำคุณงามความดีกัน เขาเชื่ออย่างนั้น เขาทำอย่างนั้น ก็ให้เขาเชื่อของเขา แต่ขอให้เอ็งทำดีนะ อย่าไปเบียดเบียนกัน อย่าไปทำร้ายกัน แล้วใครทำอะไรละเมิดเข้าไป จิตใครทำอะไรละเมิดเข้าไป แล้วมันจะรู้จะเห็นของมัน

เพราะละเมิดแล้วมันต้องใช้เครื่องมือละเมิดไง พอจิตสงบแล้วจะทำอย่างไรต่อ สงบแล้วใช้ปัญญาอย่างไร มันจะต้องละเมิดเข้าไป ที่นี้ละเมิดเข้าไป เครื่องมือต้องละเมิดขึ้น

ไอ้หยาบๆ เรายาทะเลาะกัน ไอ้ละเมิดยังไม่เกิดเลย เรายาบๆ เราชู้อแล้วเราเข้าใจ แล้วเราก็อ้างไว้ มันเป็นวัฒนธรรม มันเป็นการเชื่อของกลุ่มชน ในกลุ่มของเขา ความเชื่อของเขา สาธุ เรื่องของเขา เราไปพูดแล้วมันขัดแย้งกัน แต่เรามีครูบาอาจารย์ “ทำไม่ครูบาอาจารย์ ต้องทำให้ลำบาก ของเขาไม่ต้องทำอะไรเลยมันก็เป็น ของเราต้องมาเย็บ มาตัด มาย้อม โย้ย! ยุ่งมากเลย”

อ้าว! เราเคารพพระพุทเจ้า เราเคารพครูบาอาจารย์ของเรา เราทำตามแบบครูบาอาจารย์ของเรา เขามีความเชื่ออย่างไรก็เรื่องของเขา แล้วเวลาเราทำแล้วเราจะมาปฏิบัติแล้วนะ พอปฏิบัติเราก็สบายใจ เพราะอะไร เพราะมันไม่มีอะไรมาหลอกเราไง เราทำถูกต้องดีงามแล้ว เราทำ ถ้าเราทำ เวลาคนจะปฏิบัติ ส่วนใหญ่เลย พอปฏิบัติมันจะย้อนไปอดีตเลย ใ้หนุ่มก็ผิด ใ้หนุ่มก็ผิด เราเคยทำผิดมาเยอะแยะเลย ใ้โฮ! ตายห่า เวลามันภาวนายากไป

เราทำเพื่อความสงบของเรา ใครมีความเชื่ออย่างไร ขอให้เป็นคนดี ทำคุณงามความดีของเขาไป แต่เรามีความเชื่อของเราแล้วเรามาประพฤติปฏิบัติ ถ้าจิตมันสงบ จิตมันมีข้อเท็จจริงของมัน มันสะท้อนใจ สะท้อนใจก็น้ำหูน้ำตาไหล

บางคนสะท้อนใจแล้วนะ คนที่ใจแข็งๆ นะ เวลามันสะท้อนใจ สะท้อนใจมากๆ เขาจะเก็บไว้ภายใน แล้วมันเป็นความมั่นคงมาก ถ้าเป็นความมั่นคง ถ้าใครจิตสงบมันจะเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ทีนี้เราเข้าไปถึงหัวใจของเรา ไปถึงพุทธะของเรา เราเข้าไปสู่สัจจะความจริง ทำไมมันจะไม่มั่นคงกับศาสนาละ เพราะสิ่งนี้ มนุษย์ มนุษย์ถ้าเป็นคน มนุสสเทโว มันจะเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เวลาถึงที่สุดแล้วจะเป็นสมณะ เป็นสมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ มันจะสิ้นกิเลสไปไง มันจะมีช่องทางให้หัวใจนี้ก้าวเดิน งานของเรายังมี งานของเรารักษาหัวใจของเราเพื่อประโยชน์กับเราเนาะ เอวัง